

CHEMIA ŚRODKÓW BIOAKTYWNYCH I KOSMETYKÓW
PRACOWNIA CHEMII ANALITYCZNEJ

Ćwiczenie 8

Argentometryczne oznaczanie chlorków metodą Fajansa

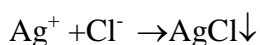
Ćwiczenie obejmuje:

1. Oznaczenie miana roztworu AgNO_3
2. Oznaczenie Cl^- metodą Fajansa

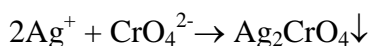
WYKONANIE ĆWICZENIA

1. Oznaczenie miana AgNO_3

Roztwór chlorku (pH 6.5-10), zawierający pewną ilość chromianu (VI) potasu jako wskaźnika miareczkuje się bezpośrednio mianowanym roztworem azotanu (V) srebra (I).

W tych warunkach powstaje trudnorozpuszczalny w wodzie chlorek srebra. Nadmiar roztworu AgNO_3 wytrąca chromian (VI) srebra (I), którego miodowe zabarwienie wskazuje końcowy punkt miareczkowania.

Oznaczeniu chlorków metodą Mohra przeszkadzają węglany, fosforany i aniony tworzące z jonami Ag^+ w tym środowisku trudno rozpuszczalne związki.

Stosowany sprzęt:

biureta 50 ml, statyw,
kolby stożkowe 300 ml,
pipeta miarowa,
waga analityczna.

Stosowane odczynniki i roztwory

KCl cz.d.a.
Roztwór AgNO_3 (~0.1 mol/l),
 K_2CrO_4 5% roztwór.

Opis mianowania roztworu Ag(NO)₃ (0.1mol/l) na odważkę KCl

1. Odważyć 0.15-0.2 g wysuszonego w 383 K KCl
2. Rozpuścić w 100 ml wody w kolbie stożkowej o pojemności 300 ml.
3. Następnie dodać 1 ml 5% roztworu K₂CrO₄ i miareczkować roztworem AgNO₃. do pojawienia trwałej miodowej barwy roztworu.
4. Molowość roztworu określa się stosując następująca zależność:

$$C = \frac{m}{(V \cdot 0.074555)} \text{ mol/l}$$

gdzie :

m- odważka KCl [g],

V- objętość roztworu AgNO₃ [ml]

0.074555 - masa milimola KCl [g/mmol].

5. Uzyskane wyniki należy zapisać w załączonej na końcu skryptu tabeli, a następnie dokonać oceny statystycznej uzyskanej serii pomiarowej- opracowanie grupowe wg wzoru umieszczonego na końcu skryptu.

2. Oznaczenie chlorków metodą Fajansa

Obojętny roztwór chlorków miareczkuje się bezpośrednio roztworem azotanu (V) srebra (I) wobec wskaźnika adsorpcyjnego eozyny. Zaletą stosowania eozyny jako wskaźnika jest możliwość przeprowadzenia miareczkowania w środowisku kwaśnym. Punkt końcowy miareczkowania następuje gdy osad chlorku srebra zabarwi się na różowo.

Stosowany sprzęt:

kolba miarowa 100 ml,

kolby stożkowe 500 ml,

pipeta pełna 20 lub 25 ml,

pipety miarowe,

biureta 50 ml, statyw,

Stosowane odczynniki i roztwory

zmianowany AgNO₃ (~0.1 mol/l) ,

CH₃COOH roztwór,

eozyna 1% roztwór.

Opis oznaczenia chlorków metodą Fajansa

1. Badany roztwór chlorków rozcieńczyć wodą destylowaną do kreski w kolbie miarowej na 100cm³ i dokładnie wymieszać.
2. Przenieść określoną objętość roztworu przy pomocy pipety pełnej do kolby stożkowej o pojemności 500ml i rozcieńczyć wodą destylowaną do ok. 200cm³.
3. Dodać 1 cm³ CH₃COOH a następnie 2 cm³ eozyny i miareczkować 0.1 mol/l roztworem azotanu(V) srebra(I).
4. Gdy w roztworze pozostaje ok. 0.5-1% początkowej zawartości chlorków następuje koagulacja osadu. Od tej chwili dodaje się roztwór AgNO₃ kroplami energicznie mieszając aż do raptownego zabarwienia się osadu na różowo.
5. Wykonać minimum 3 równoległe oznaczenia.
6. Obliczyć zawartość chlorków w próbce badanej ze wzoru:

$$m = V \cdot C \cdot 0.035457 \cdot w \text{ [g]}$$

gdzie :

V - objętość roztworu Ag(NO)₃ [ml]

C - stężenie roztworu AgNO₃, [mol/l]

0.035457 masa milimola Cl⁻ [g/mmol],

w - współmierność kolby i pipety

7. Wyniki oznaczeń zawartości chlorków w próbce przedstawić w tabeli:

Nr próbki	objętość roztworu Ag(NO) ₃ V _{PR} (ml)	stężenie Ag(NO) ₃ C [mol/l]	współmierność w	masa Cl ⁻ [g]	średnia masa Cl ⁻ [g]*
1					
2					
3					

*po odrzuceniu wyników wątpliwych

8. Jako wynik analizy przedstawić średnią arytmetyczną 3 wyników, jeśli różnica pomiędzy nimi nie przekracza 0.5 %.
9. W przypadku wyniku wątpliwego, wynik należy odrzucić i wykonać kolejne oznaczenie

Grupa.....

Oznaczenie miana roztworu AgNO_3

Data.....

Identyfikator studenta	Numer oznaczenia	Miano AgNO_3 [mol/l]	Identyfikator studenta	Numer oznaczenia	Miano AgNO_3 [mol/l]
	1			31	
	2			32	
	3			33	
	4			34	
	5			35	
	6			36	
	7			37	
	8			38	
	9			39	
	10			40	
	11			41	
	12			42	
	13			43	
	14			44	
	15			45	
	16			46	
	17			47	
	18			48	
	19			49	
	20			50	
	21			51	
	22			52	
	23			53	
	24			54	
	25			55	
	26			56	
	27			57	
	28			58	
	29			59	
	30			60	

Ocena statystyczna serii pomiarowej oznaczania miana roztworu.....

- Wartość średniej arytmetycznej wynosi :

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i = \dots\dots\dots$$

- Wartość mediany wynosi:

$$M = \dots\dots\dots$$

- Wartość dominanty wynosi:

$$D = \dots\dots\dots$$

- Wariancja w ocenianej serii pomiarowej wynosi:

$$V = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1} = \dots\dots\dots$$

- Odchylenie standardowe:

$$s = \sqrt{V} = \dots\dots\dots$$

- Względne odchylenie standardowe:

$$RSD = \frac{s}{\bar{x}} \cdot 100\% = \dots\dots\dots$$

- Przedział ufności:

$$\bar{x} - \frac{t}{\sqrt{n}} \cdot s < \mu < \bar{x} + \frac{t}{\sqrt{n}} \cdot s$$

- Dla poziomu ufności P=95% ($\alpha=0.05$) i k=n-1

$$t = \dots\dots\dots \quad \frac{t}{\sqrt{n}} = \dots\dots\dots \quad \dots\dots < \mu < \dots\dots$$

Wartość prawdziwa miana roztworu.....zawiera się z prawdopodobieństwem 95% w przedziale: .....±.....